

Jakelussa mainituille

HAKU ALUEKESKUSOHJELMAAN

Hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmän 16.2.2006 puoltamien linjausten mukaisesti sisäasiainministeriö avaa haun aluekeskusohjelmaan ohjelmakaudeksi 2007–2010.

Aluekeskusohjelma on valtioneuvoston erityisohjelma ja sen tavoitteena on alueiden kehittämisestä annetun lain 14 §:n mukaan aluekeskusten vahvuuksien, erikoistumisen ja yhteistyön kehittäminen kaikki maakunnat kattavan aluekeskusverkoston vahvistamiseksi. Ohjelman kohteena ovat toiminnallisesti yhtenäiset, työssäkäyntiin, asumiseen, sekä palvelujen tuottamiseen ja kysyntään perustuvat kaupunkiseudut.

Maakuntaliittojen tulee huolehtia aluekeskusohjelmahakua koskevasta tiedottamisesta maakuntansa kunnille.

LÄHTÖKOHDAT ALUEKESKUSOHJELMALLE

Kaupunkiseutujen rooli osaamis- ja innovaatiovetoisessa aluekehityksessä, monikeskuksisuuden tukemisessa sekä erityisesti Euroopan kilpailukyvyn rakentamisessa Lisabonin strategian mukaisesti on keskeinen. Tämän strategian toteuttamiseksi aluekeskusohjelmassa keskitytään eri kokoisten kaupunkiseutujen elinvoiman ja kilpailukyvyn vahvistamiseen sekä sosiaalisen pääoman kasvattamiseen seuraavin painopistein:

- elinkeino- ja erikoistumisstrategioiden yrityslähtöinen kehittäminen ja toimeenpano
- elinkeinostrategioiden osaamisperustan vahvistaminen kärkinä osaamis- ja erikoistumisalat

- vetovoimaisten toiminta- ja innovaatioympäristöjen alueellisesti ja kansallisesti vaikuttava kehittäminen sekä monipuolisten työmarkkinoiden kehittäminen
- innovaatiotoiminnan seudullisen ja kansallisen rakenteen ja työkalujen uudistaminen ja uusien toimintamallien synnyttäminen
- julkisen ja yksityisen sektorin sekä eri hallinnontasojen toimijoiden kumppanuuteen perustuvan yhteistyön vahvistaminen

Aluekeskusohjelman tehokas toteutus edellyttää keskittymistä strategisuuteen, yhteistyön ja verkostojen johtamiseen, toimintamallien uudistamiseen sekä kuntien luottamushenkilöiden aseman vahvistamiseen kilpailukyvyyn strategisen kehittämisen ohjauksessa.

Aluekeskusohjelman toteutusta eriytetään siihen nimettävien kaupunkiseutujen profiilien, vahvuuksien ja kehittämismahdollisuuksien mukaisesti. Huomiota kiinnitetään erityisesti suurten aluekeskuseutujen maakunnallista vaikuttavuutta laajempaan kansalliseen ja jopa kansainväliseen rooliin. Toteuttamisessa huomioidaan suurten kaupunkiseutujen politiikkakokonaisuuden sisältämät tavoitteet ja periaatteet (SM 30.3.2006, SM043:00/2004; asiakirjaan voi tutustua myös osoitteessa www.intermin.fi).

Aluekeskusohjelman tavoitteet ja toteuttaminen on kuvattu tarkemmin oheisessa liitemuistiossa.

Aluekeskusohjelmaan hakeminen ja valinta

Aluekeskusohjelmaan voivat hakea ne toiminnalliset kaupunkiseudut, joilla on edellytykset kehittyä maakuntansa elinvoimaan vahvasti vaikuttavina kaupunkiseutuina mm. tarjoamalla kilpailukykyisen sijaintipaikan erityyppisille yrityksille sekä monipuoliset paikalliset työmarkkinat.

Aluekeskusten kehittämisohjelmamenettelyyn haetaan **ohjelmaehdotuksella**, jolla vastataan jäljempänä esitettäviin kysymyksiin. Ohjelmaehdotukset tulee toimittaa sisäasiainministeriöön **toukokuun 31. päivään mennessä vuonna 2006**.

Ohjelmaehdotus laaditaan vastaamalla seuraaviin kysymyksiin niitä varten laaditulla lomakkeella:

1. Mikä on kaupunkiseudun asema kansallisessa kaupunkiverkossa ja rooli sen alueellisesti ja kansallisesti vaikuttavassa kehittämisessä?
2. Mitkä ovat kaupunkiseudun vahvuudet sekä osaamis- ja erikoistumisalat?
3. Millainen on kaupunkiseudun toiminnallinen yhtenäisyys, kuntajoukko ja sen alueellinen laajuus?
4. Mitkä ovat meneillään olevan aluekeskusohjelmakauden keskeiset tulokset ja kuinka ohjelmalle asetetut vaikuttavuustavoitteet ovat toteutuneet?
5. Mikä on tulevan ohjelmakauden strategia ja sen vastaavuus ohjelmalle asetettuihin kansallisiin painopisteisiin?
6. Mitkä ovat strategian toteuttamiseksi asetetut välitavoitteet ja mikä on niiden toteutumisen aikataulu?
7. Mikä tulee olemaan ohjelman rooli kaupunkiseudun strategisen kehittämisen hallinnassa ja johtamisessa?
8. Miten ohjelma organisoidaan ja millainen on siihen sitoutuneiden toimijoiden työnjako?
9. Miten alue on sitoutunut ohjelman ja sen edellyttämien toimintamallien toteuttamiseen?
10. Miten ohjelma on sovitettu yhteen maakuntaohjelman ja kaupunkiseudulla toteutettavien muiden aluekehityksen kannalta keskeisten ohjelmien, erityisesti osaamiskeskusohjelman kanssa ja miten verkostoidutaan toisiin kaupunkiseutuihin?
11. Miten järjestetään ohjelman yhteistyö sen tavoitteiden toteutuksen kannalta keskeisiin toimijoihin ml. rahoittajatahot?

Aluekeskusohjelmaan voivat olla hakijoina aluekeskuksen kunnat yhdessä taikka kuntien sopimuksen mukaisesti aluekeskukseen kuuluva yksittäinen kunta tai jokin erillinen organisaatio kuten esimerkiksi seudullinen kehittämiskeskus. Kehittämiskeskuksat tai muut organisaatiot toimivat seudun kuntien valtuuttamina ja resursoimina sekä vastaavat juridisinä henkilöinä ohjelmien operatiivisesta toteuttamisesta.

Hakemusten arvioinnin kriteerit ovat:

SISÄASIAINMINISTERIÖ

1. alueen asema kaupunkiverkossa ja maakuntansa elinvoimaan vaikuttavana keskuksena
2. alueen edellytykset kehittyä alueellisesti vaikuttavana keskuksena tai aluekeskuksiin verkottuvana seutuna
3. alueen ohjelmaehdotus
4. ensimmäisen ohjelmakauden tulokset

Valtioneuvosto tekee aluekeskusohjelmaa ja siihen kaudeksi 2007–2010 nimettäviä alueita koskevan päätöksen syksyllä 2006. Päätöksessään valtioneuvosto asettaa ohjelman vaikuttavuustavoitteet sekä määrittelee yksityiskohtaisesti ohjelman kansallisen toteutuksen periaatteet. Valtioneuvoston päätöksen jälkeen ohjelmaan nimetyt alueet valmistelevat sisäasiainministeriön erikseen antamien ohjeiden mukaisesti vuotta 2007 koskevat toiminta- ja taloussuunnitelmansa ja niitä koskevat perusrahoitusanomuksensa sisäasiainministeriölle.

Aluekeskusohjelman perusrahoitus on talousarvion momentilta 26.98.43 (Maakunnan kehittämiserä, siirtomääräraha, 3 v.) myönnettävää siemenrahoitusta, jonka tarkoituksena on tukea ohjelman painopisteiden mukaista toteutusta, ohjelman edellyttämän yhteistyön ja verkostojen johtamista ja tavoitteiden edellyttämien toimintamallien ylläpitämistä ja uudistamista. Aluekeskusohjelmaa alueilla toteuttavien hankekokonaisuuksien rahoituksen järjestäminen edellyttää, että aluekeskusohjelmat on sovitettu yhteen maakuntaohjelmien ja niiden toteuttamissuunnitelmien kanssa.

Ohjelmaehdotuslomake on tulostettavissa osoitteesta:

www.intermin.fi/aluekeskusohjelma ja tilattavissa sähköpostitse osoitteesta: aluekeskusohjelma@intermin.fi.

Hakemukseen liitetään pöytäkirjaotteet hakijayhteisön sen toimielimen päätöksistä, jolla on aluekeskusohjelmaan hakevan alueen kuntien valtuutus ja juridinen vastuu ohjelman tulevasta hallinnoinnista ja rahoituksesta.

Hakijoiden tulee lähettää **sisäasiainministeriön alueiden ja hallinnon kehittämisosastolle** osoitetut ohjelmaehdotukset keskiviikkoon 31. toukokuuta 2006 mennessä **sisäasiainministeriön kirjaamoon** osoitteella **Kirkkokatu 12, PL 26, 00023 VAL-**

SISÄASIAINMINISTERIÖ

TIONEUVOSTO. Toimitettaviin asiakirjoihin tulee merkitä sisäasiainministeriön diaarinumero SM 2006-00579/Ha-62. Kuoreen tulee merkitä tunnus ”Aluekeskusohjelma 2007–2010”. Hakemukset tulee toimittaa samanaikaisesti myös sähköisesti osoitteeseen aluekeskusohjelma@intermin.fi.

Lisätietoja

Lisätietoja ohjelmamenettelystä antavat sisäasiainministeriöstä aluekehitysjohtaja Veijo Kavonius puh. (09) 160 44506, kehitysjohtaja Ulla-Maija Laiho puh. (09) 160 43430 ja erikoistutkija Janne Antikainen puh. (09) 160 44573 tai sähköpostilla etunimi.sukunimi@intermin.fi.

Alue- ja kuntaministeri

Hannes Manninen

Ylijohtaja,
osastopäällikkö

Silja Hiironniemi

LIITE Liite 1 Aluekeskusohjelma 2007–2010 –muistio
Liite 2 Hakulomake

JAKELU Maakuntien liitot
Aluekeskusohjelmaan vuosiksi 2004–2006 nimetyt ohjelma-alueet ja verkostopilotti
Aluekeskus- ja kaupunkipoliittisiin toimenpiteisiin varatusta määrärahasta rahoitetut kaupunkiohjelma-alueet

TIEDOKSI Ministeriöt

SISÄASIAINMINISTERIÖ

Suomen Kuntaliitto

TE-keskukset

Alueelliset ympäristökeskukset

Lääninhallitukset

SM/Kirjaamo